سەرخۇش ئوقۇشلۇقلار دۇنياسى — 3

دۇنيا بالىلار ئەدەبىياتىدىكى مەشھۇر ئەسەرلەر

ياغاچ قونچاقنىڭ ئاجايىپ سەرگۈزەشتىلىرى

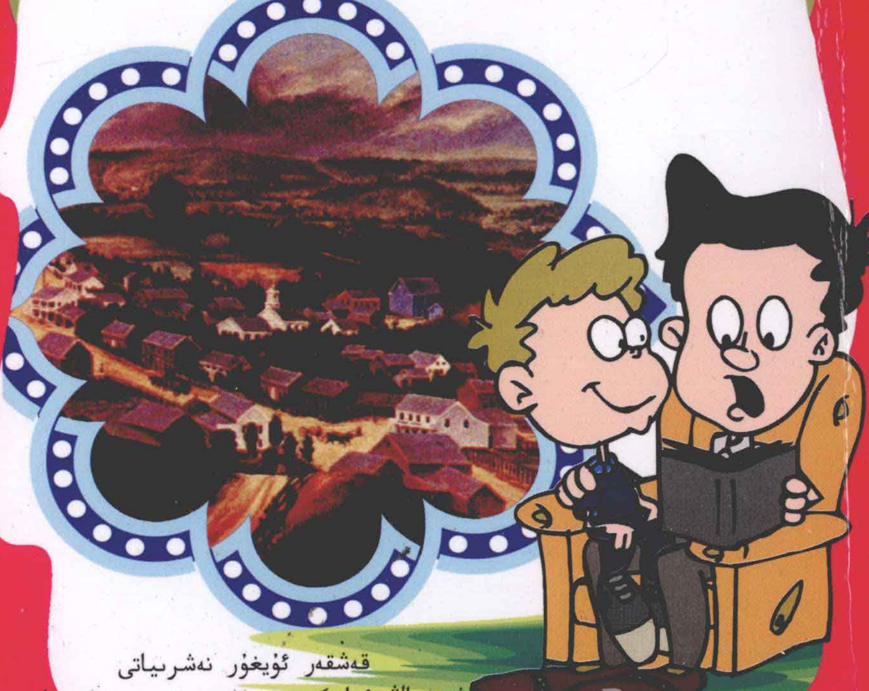

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۈن - سىن نەشرىياتى

سەرخۇش ئوقۇشلۇقلار دۇنياسى ـــ 3

دۇنيا باللار ئەدەبىياتىدىكى مەشھۇر ھېكايىلەر

ياغاچ قونچاقنىڭ ئاجايىپ سەرگۈزەشتىلىرى

ئاپتورى: كوللودى [ئىتالىيە]
تەرجىمە قىلغۇچى: زەينەپ ئابلاجان

قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى
شىنجاڭ ئېلېكترون ئۈن ـ سىن نەشرىياتى

图书在版编目(CIP)数据

世界儿童文学名著故事:维吾尔文/再娜甫·阿布拉江译.—喀什:喀什维吾尔文出版社;乌鲁木齐:新疆电子音像出版社,2009.1

("学海乐园"阅读系列;3)

ISBN 978-7-5373-1736-8

I. 世… Ⅱ.阿… Ⅲ.童话-作品集-世界-维吾尔语(中国少数民族语言) Ⅳ.I18

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2009)第 013897 号

书　　名: 木偶奇遇记
作　　者: 戈洛笛 [意大利]
翻　　译: 再娜甫·阿布拉江
责任编辑: 艾尼瓦·库迪力克
责任校对: 乔尔帕·吐尔逊
出　　版: 新疆喀什维吾文出版社
　　　　　新疆电子音像出版社
地　　址: 乌鲁木齐市西虹西路 36 号
邮　　编: 830000
发　　行: 新疆新华书店
印　　刷: 新疆八艺印刷厂
开　　本: 787mm×1092mm 1/32
印　　张: 2.5
版　　次: 2009 年 1 月第 1 版
印　　次: 2009 年 2 月第 1 次印刷
书号:ISBN978-7-5373-1736-8
定　　价: 60.00 元 (全十册)

بۇ كىتاب دەۋر ئەدەبىيات ـ سەنئەت نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان 1997 ـ يىل 8 ـ ئاي 1 ـ نەشرى، 1 ـ باسمىسىغا ئاساسەن تەرجىمە ۋە نەشر قىلىندى.

本书根据时代文艺出版社 1997 年 8 月第 1 版、第 1 次印刷版本翻译出版。

كىتاب ئىسمى: ياغاچ قونچاقنىڭ ئاجايىپ سەرگۈزەشتىلىرى

ئاپتورى: كوللودى [ئىتالىيە]

تەرجىمە قىلغۇچى: زەينەپ ئابلاجان

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەنۋەر قۇتلۇق

مەسئۇل كوررېكتورى: چولپان تۇرسۇن

نەشرىيات: قەشقەر ئۇيغۇر نەشرىياتى

شىنجاڭ ئېلېكترون ئۈن ـ سىن نەشرىياتى

ئادرېسى: ئۈرۈمچى شەھىرى شىخۇڭ غەربىي يولى 36 ـ قورۇ

پوچتا نومۇرى: 830000

تارقاتقۇچى: شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى

زاۋۇت: شىنجاڭ بايى باسما زاۋۇتى

فورماتى: 787×1092 م م، 1/32

باسما تاۋىقى: 2.5

نەشرى: 2009 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ نەشرى

بېسىلىشى: 2009 ـ يىل 2 ـ ئاي 1 ـ قېتىم بېسىلىشى

كىتاب نومۇرى: ISBN 978-7-5373-1736-8

باھاسى: 60.00 يۈەن (10 قىسىم)

كىرىش سۆز

«ياغاچ قونچاقنىڭ ئاجايىپ سەرگۈزەشتىلىرى» قىزىقارلىق تەربىيىۋى ھېكايە بولۇپ، ئۇنىڭدا بىر ئەسكى بالىنىڭ قانداق قىلىپ ياخشى بالىغا ئۆزگەرگەنلىكى توغرىسىدىكى ھېكايە بايان قىلىنغان.

بۇ ھېكايىدە ئاپتور دۇنيادىكى ھەممە ئەسكى بالىلاردا بولىدىغان كەپسىزلىك، تىنىمسىزلىق، كىتاب ئوقۇماسلىق، يالغانچىلىق قىلىش، بۇزۇقلارغا ئەگىشىپ قېلىش، بىلىمسىزلىك، نەسىھەتنى ئاڭلىماسلىق، ھورۇنلۇق قاتارلىق يامان ئادەتلەرنى پىنوككىئودا ئىپادىلىگەن. پىنوككىئودا شۇنداق يامان ئادەتلەر بولغاچقا، جاپانى يەتكۈچە تارتىدۇ. دۇنيادىكى ئەڭ خەتەرلىك ئاپەتلەرگە ئۇچرايدۇ، ئۈمىدسىزلىك ئىچىدە نەچچە قېتىم ئۆلۈمدىن قېچىپ قۇتۇلىدۇ. لېكىن ئاخىرى پىنوككىئو نېمە ئۈچۈن قۇتقۇزۇپ قېلىنىدۇ؟ چۈنكى پىنوككىئو نېمىلا دېگەن بىلەن كىچىك بالا، ساددا؛ ئۇنىڭدا باشقىلارغا زىيان سېلىش ھېسابىغا ئۆزى پايدا ئالىدىغان

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

نىيەت يوق؛ ئىنتايىن ئاق كۆڭۈل؛ نۇرغۇن ئىشلارنى خاتا قىلغان، ھەتتا ئىككى، ئۈچ قېتىملاپ داۋاملاشتۇرغان بولسىمۇ، لېكىن قىلمىشىغا ئىگە بولالايدۇ. شۇڭا پىنوككىئونىڭ قىلمىشلىرىنى، يەنى «ياغاچ قونچاقنىڭ ئاجايىپ سەرگۈزەشتىلىرى»دىكى بۇ ھېكايىنى دۇنيادىكى ئەسكى باللارنىڭ ياخشىغا ئۆزگىرىشىنىڭ ئوبدان ئۈلگىسى قىلىشقا بولىدۇ. بۇ ھېكايىنىڭ تەربىيىۋى ئەھمىيىتى ئىنتايىن چوڭقۇر.

بۇ چۆچەكنىڭ ئاپتورى ئىتالىيىلىك كوللودى (Collodi. C) بولۇپ ئۇنىڭ راست ئىسمى لورېنزىن (1890 ~ Cario Lorenzini, 1826). ئەسلىي ئەسەر بۇنىڭدىن 114 يىل ئىلگىرى، يەنى 1883 ـ يىلى نەشر قىلىنغان، تۈزۈپ تەرجىمە قىلىنغان بۇ كىتاب ئەسلىي ئەسەرنىڭ تۆتتىن بىر قىسمىغا توغرا كېلىدۇ.

فەن چۈەن

1997 ـ يىل 8 ـ ئاي

مۇندەرىجە

گەپ قىلالايدىغان ياغاچ 1
ياغاچ قونچاق پۇتكۇزۇلگەندىن كېيىن 4
بىر جۇپ يېڭى پۇت 10
مەكتەپكە بېرىش يولىدا 15
بەش تىللا 19
بۇلاڭچىغا ئۇچراش 23
تىللالارنى ئاخىرى ئوغرىلاپ كېتىپتۇ 30
كېچىدە كۆزەتچىلىك قىلىدىغان ئىت بولۇش 38
قارا چاچلىق پەرىزات بىلەن يەنە ئۇچرىشىش 41
تۇنجى قېتىم مەكتەپكە بېرىش 47
تاماشا دۆلىتىگە بېرىش 55
ئېشەك بولغاندىن كېيىن 59
ئىت ئاكۇلاسىنىڭ قارنىدا 62
خاتىمە 66

گەپ قىلالايدىغان ياغاچ

بۇرۇن ئانتونى ئىسىملىك قېرى ياغاچچىنىڭ ئۆيىدە بىر پارچە ياغاچ بولغانىكەن. قېرى ياغاچچى بۇ ياغاچنى كۆرۈپ ئىنتايىن خۇش بولۇپ: «بۇ ياغاچنى ئۈستەلگە پۇت قىلسام تازا ئوبدان بولغۇدەك» دەپتۇ.

ئۇ شۇنداق دەپ، ئىتتىك پالتىسى بىلەن چاپماقچى بولغاندا، ئىنتايىن ئاجىز سادا ئاڭلىنىپتۇ:

— مېنى چاپماڭ، مېنى چاپماڭ!

بۇ ئاۋازنى ئاڭلىغان ياغاچچى ئانتونى قورقۇپ كېتىپتۇ. ئەتراپىغا قارىسا ئادەم قارىسى كۆرۈنمەپتۇ. بۇ نەدىن كەلگەن ئاۋازدۇ؟

— ھە، توغرا، — دەپتۇ ئۇ چېچىنى چاڭگاللاپ كۈلۈپ تۇرۇپ، — بۇ مېنىڭ خىيالىم بولسا كېرەك.

شۇنىڭ بىلەن ئۇ پالتىسىنى ئېگىز كۆتۈرۈپ، بۇ ياغاچقا قاتتىق بىرنى چاپقانىكەن، «ۋايجان! ۋايجان! بەك ئاغرىتىۋەتتىڭىز» دېگەن ئېچىنىشلىق ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ.

بۇ چاغدا قېرى ياغاچچى ئانتونى هاڭ ـ تاڭ قالغىنىدىن ئاغزى چوڭ ئېچىلىپ، تىلى ساڭگىلاپ قاپتۇ. لېكىن بۇ ئاۋازنىڭ نەدىن كەلگەنلىكىنى بىلەلمەپتۇ.

شۇنىڭ بىلەن ئۇ پالتىسىنى تاشلاپ قويۇپ، رەندىنى ئېلىپ كېلىپ ياغاچقا رەندە سالماقچى بوپتۇ. رەندىنى بىر سىلىشىغا ھېلىقى ئىنچىكە ئاۋاز يىغلىغاندەك ئىلتىجا قىپتۇ:

ـــ توختاپ قېلىڭ، تېرەمنى سويۇۋېتىپ بارىسىز!

بۇ قېتىم بىچارە قېرى ياغاچچى توك سوقۇۋەتكەندەك بولۇپ، يىقىلىپ چۈشۈپتۇ. قورققىنىدىن قىزىل بۇرنى كۆكىرىپ كېتىپتۇ.

دەل شۇ چاغدا قېرى ياغاچچىنىڭ دوستى پاكار بوۋاي

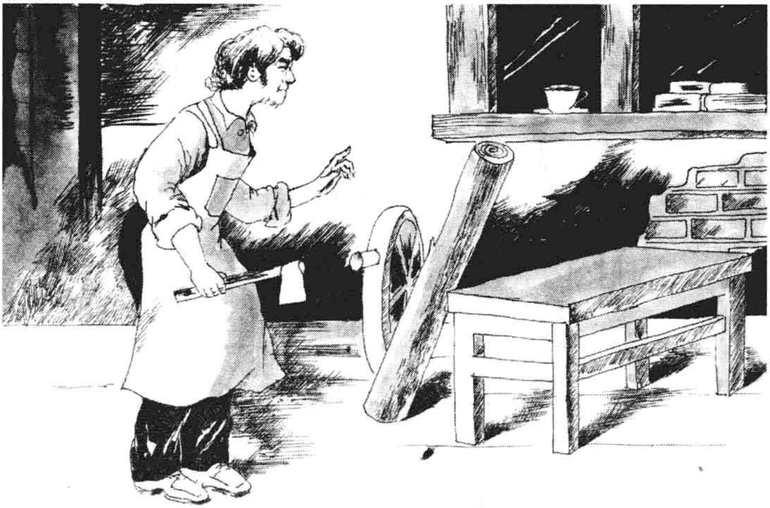

گېپتو كىرىپ كەپتۇ. ئۇ ئانتونىنىڭ يەردە ئولتۇرغانلىقىنى كۆرۈپ، ئەجەبلىنىپ سوراپتۇ:

— يەردە ئولتۇرۇپ نېمە قىلىۋاتىسەن؟

— چۈمۈلىلەرگە ئېلىپبە ئۆگىتىۋاتىمەن.

— يارايسەن، ئوبدان ئىش قىلىۋېتىپسەن.

— سەن نېمە ئىش بىلەن كەلدىڭ؟

— مەن بىر غەلىتە قونچاق ياسىماقچى: ئۇ قونچاق قىلىچۋازلىق قىلالايدۇ، تانسا ئوينىيالايدۇ. مۇشۇ قونچاقنى كۆتۈرۈپ يۈرۈپ، ئالەم كېزىپ، نان تېپىپ يەيمىكىن دەيمەن.

— ئەمىسە شۇنداق قىل، گېپتو ئاكا، — دەپتۇ قېرى ياغاچچى ئورنىدىن تۇرۇپ، — مېنى نېمە قىلىپ بەر دەيسەن؟

— ماڭا بىر پارچە ياغاچ بەرسەڭ.

قېرى ياغاچچى ئانتونى بۇ گەپنى ئاڭلاپ ئىنتايىن خۇش بولۇپ يۈگۈرۈپ بېرىپ، ھېلىقى گەپ قىلىپ ئۆزىنى قورقىتىۋەتكەن ياغاچنى گېپتوغا ئەكېلىپ بېرىپتۇ.

ياغاچ قونچاق پۈتكۈزۈلگەندىن كېيىن

گېپىتو ئۇ ياغاچنى ئۆزى تۇرۇۋاتقان كىچىك ئۆيگە ئاپارغاندىن كېيىن، پىچاق بىلەن ياغاچقا قونچاقنىڭ بېشىنى، چېچىنى ۋە كۆزىنى ئويۇپتۇ، كۆزى پۈتۈشى بىلەن ئىككى كۆزىنىڭ ئالمىسى پىرقىراشقا باشلاپتۇ.

ئاندىن قونچاقنىڭ بۇرنىنى ئويۇپتۇ. بۇرۇن پۈتۈشكە ئۇزىراپ چىقىپتۇ.

ئاندىن قونچاقنىڭ ئاغزىنى ئويۇپتۇ. قونچاقنىڭ ئاغزى پۈتمەي تۇرۇپ، ھىجىيىپ كۈلۈشكە باشلاپتۇ.

ئاندىن كېيىن ئېڭەك، بويۇن، مۈرە، بەدەن ۋە قوللىرىنى ئويۇپتۇ.

گېپىتو قونچاققا پىنوككىئو دەپ ئىسىم قويۇپتۇ. ئۇ: «بەختلىك بىر ئائىلىنى بىلەتتىم. ئۇ ئائىلىدىكى ئاتا ـ ئانا، بالىلارنىڭ ئىسمى پىنوككىئو ئىدى» دەپتۇ.

لېكىن ياغاچ قونچاقنىڭ قولى پۈتكەن ھامان گېپىتونىڭ بېشىدىكى يالغان چاچنى ئېلىۋاپتۇ.

此为试读，需要完整PDF请访问： www.ertongbook.co

ــ پىنوككىئو! يالغان چېچىمنى قايتۇرۇپ بەر!

لېكىن پىنوككىئو ئۇنىڭ گېپىگە پەرۋا قىلماي، يالغان چاچنى بېشىغا كىيىۋاپتۇ. گېپتو بۇنداق ئەدەپسىز-لىكنى كۆرۈپ ناھايىتى رەنجىپتۇ. كۆزىدىكى ياشنى سۈرتۈ-ۋېتىپ، قونچاقنىڭ پاچىقىنى ۋە پۇتىنى ئويۇپتۇ.

قونچاقنىڭ پۇتى پۈتۈش بىلەن گېپتونىڭ بۇرنىغا بىرنى تېپىپتۇ. «ھەي، ــ دەپتۇ گېپتو ئۆزىگە، ــ ئۇنىڭ تې-پىدىغانلىقىنى ئويلىغانىدىم. لېكىن ئېھتىيات قىلىشقا كې-چىكىپ قاپتىمەن».

ئاندىن كېيىن گېپتو ئۇنى قۇچاقلاپ كۆتۈرۈپ پولغا قويۇپ مېڭىشنى ئۆگىتىپتۇ.

باشتا پىنوككىئو پۇتىنى تۈزۈك مىدىرلىتالماپتۇ. كېيىن پۇتىنى ئېگەلەيدىغان بولغاندا ئۆيدە ئۇياقتىن - بۇياققا يۈگۈرۈشكە باشلاپتۇ. ئاخىر ئىشىكتىن چىقىپ كوچىغا قېچىپ كېتىپتۇ.

گېپتو ئۇنىڭ كەينىدىن قوغلىغاچ «تۇتۇۋېلىڭلار! ئۇنى تۇتۇۋېلىڭلار!» دەپ توۋلاپتۇ.

لېكىن كوچىدىكى ئادەملەر بۇ ياغاچ قونچاقنىڭ توشقان-دەك سەكرەپ - سەكرەپ كېتىپ بارغانلىقىنى كۆرۈپ، كۈلكە بىلەن بولۇپ كېتىپ، ئۇنى تۇتۇۋېلىشنى ئۇنتۇپتۇ.

ئۇلار ئاشۇنداق قوغلىشىپ يۈرگەندە يولدا كېتىۋاتقان

ئەسكەر ۋارقىرىغان ئاۋازنى ئاڭلاپ، بىرەر ئەسكى ئىگىسىنىڭكىدىن قاچقان ئوخشايدۇ، دەپ ئويلاپ پىنوككىئونىڭ بۇرنىدىن چىڭ تۇتۇۋاپتۇ.

گېپتو پىنوككىئونى تۇتۇۋېلىپ، ئۇنىڭغا:

— خەپ! ئۆيگە بارغاندا سەن بىلەن ھېسابلىشىمەن، — دەپ قورقىتىپتۇ.

پىنوككىئو بۇ گەپنى ئاڭلاپ يەردە سوزۇلۇپ يېتىۋاپتۇ.

بۇ چاغدا، كېتىۋاتقانلار كېلىپ يىغىلىپ تاماشا كۆرۈپتۇ. ئۇلار گېپتونىڭ ئۆيگە بارغاندا ھېسابلىشىمەن، دېگەن گېپىنى ئاڭلاپ، قونچاققا ئىچ ئاغرىتىپتۇ. ئۇلار:

— بىچارە قونچاق! ئۇنىڭ ئۆيگە كېتىشنى خالىماسلىقى تۇرغان گەپ. بۇ ۋەھشىي قېرىنىڭ ئۆزىنى قانداق ئۇرىدىغانلىقىنى بىلىدۇ-دە، — دېيىشىپتۇ. بەزىلەر:

— ئۇ ياغاچ قونچاقنى ئۆيگە ئېلىپ بارسا، چوقۇم ئۇرۇپ پاچاقلىۋېتىدۇ، — دەپتۇ.

ئۇلار تولا سۆزلەپ گېپتونى ناھايىتى قەبىھ قىلىۋېتىپتۇ. ھېلىقى ئەسكەر ئۇلارنىڭ گېپىگە چىنپۈتۈپ، پىنوككىئونى قويۇۋېتىپ، گېپتونى تۇتۇپ تۈرمىگە قاماپ قويۇپتۇ.

پىنوككىئو ئەركىنلىككە ئېرىشكەن ھامان ئۇچقاندەك قېچىپتۇ. ئېتىزلاردىن، قاشلاردىن ۋە ئۆستەڭلەردىن ئۆتۈپ، گېپتونىڭ ئۆيىگە كېلىپ، ئىشىكنى تاقىۋاپتۇ.

بۇ چاغدا قۇلىقىغا بىر خىل ئاۋاز ئاڭلىنىپتۇ.

— ماڭا گەپ قىلىۋاتقان كىم؟ — پىنوككىئو قورقۇپ كېتىپتۇ.

— مەن.

پىنوككىئو كەينىگە ئۆرۈلۈپ قارىسا، بىر يوغان قارا چېكەتكە تامدا ئۆمىلەپ يۈرگۈدەك.

— سەن كىم بولىسەن؟ — دەپ سوراپتۇ پىنوككىئو.

— مەن گېپى تولا قارا چېكەتكىمەن، بۇ يەردە ياشاۋاتقىنىمغا يۈز يىلدىن ئاشتى.

— لېكىن هازىر سەن مېنىڭ ئۆيۈمدە، — دەپتۇ ياغاچ قونچاق، — كۆزۈمدىن يوقال!

— كەتمەيمەن، — دەپتۇ گېپى تولا قارا چېكەتكە، — ساڭا ئېيتىپ قوياي: ئاتا - ئانىسىنىڭ گېپىنى ئاڭلىماي ئۆز مەيلىچە قېچىپ كەتكەن بالا بۇ دۇنيادا مەڭگۈ بەختلىك بولالمايدۇ، بەلكى هامان بىر كۈنى پۇشايمان يەيدۇ.

— سۆزلىسەڭ سۆزلەۋەر قارا چېكەتكە، مەن ئەتە ئەتىگەن بۇ يەردىن كەتمەكچى. بولمىسا مېنى مەكتەپكە ئاپىرىپ بېرىپ، ئوقۇشقا مەجبۇرلايدۇ.

— مەكتەپكە بارمىساڭ، توغرا كەسىپنىڭ بولۇشى كېرەك.

— مېنىڭ كەسپىمنى دەمسەن، مېنىڭ كەسپىم

يېيىش، ئىچىش، ئۇخلاش، ئويناشتىن ئىبارەت. ئەتىگەندىن كەچكىچە ئويناپ ـ كۈلۈپ خۇشال ياشايمەن، ــ دەپتۇ پىنوك-كىئو كۆرەڭلەپ.

ــ بۇنداق ياشىغان ئادەم دوختۇرخانىغا كىرمىسە، چوقۇم تۈرمىگە كىرىدۇ.

بۇ گەپنى ئاڭلىغان پىنوككىئو قاتتىق غەزەپلىنىپ، ئورۇندۇقتىكى كالتەكنى ئېلىپ قارا چېكەتكىنىڭ بېشىغا ئۇرۇپتۇ، بىچارە قارا چېكەتكە تامدىن چۈشۈپ كېتىپتۇ.

بىر جۈپ يېڭى پۇت

قىشنىڭ جۇدۇنلۇق كېچىسى.

شىۋىرغان يېقىمسىز ھۇشقىرتاتتى. پىنوككىئو ئۆيدە يالغۇز قېلىپ ئىنتايىن قورقۇپتۇ. قورسىقى ئېچىپ ئازابلىنىپتۇ. ئۇ ئىشىكنى تاقاپ قويۇپ، كوچىغا مېڭىپتۇ.

كوچىدىكى دۇكانلار تاقالغان، كوچىدا ھەتتا بىرەر ئىنمۇ كۆرۈنمەپتۇ. ئۈمىدسىزلىك ۋە ئاچارچىلىقتا قىينالغان پىنوككىئو بىر ئۆينىڭ ئىشىكىدىكى قوڭغۇراق كونۇپكىسىنى كۈچىنىڭ بارىچە بېسىپتۇ. بىنادىكى بىر دېرىزىدىن پوسما كىيگەن بىر كىشى بېشىنى چىقىرىپ، پەسكە قاراپ غەزەپ بىلەن ۋارقىراپتۇ:

— بۇنداق سوغۇق كېچىدە نېمە قىلماقچىسەن؟

— كەچۈرۈڭ، ماڭا ئازراق بولكا بېرەرسىزمۇ؟ — دەپتۇ پىنوككىئو بىچارە ھالەتتە.

— ساقلاپ تۇر، ساڭا ھازىرلا تاشلاپ بېرىمەن!

پىنوككىئو بېشىدىن بۆكىنى ئېلىپ دېرىزە تۈۋىدە

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com